

Yrsa Sigurðardóttir

Rǎfuiala

Traducere de
Liviu Szoke

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Andreea Tudorică

Ilustrație copertă: Andrei Gamaș

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Gabriela Anghel

Corectură:
Irina Mușătoiu
Anca Baciu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
YRSA, SIGURÐARDÓTTIR

Răfuiala / Yrsa Sigurðardóttir; trad. de Liviu Szoke. - București:
Editura Trei, 2019
ISBN: 978-606-40-0525-0

I. Szoke, Liviu (trad.)

821.113.3

Titlul original: Sogið
Autor: Yrsa Sigurðardóttir

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir, 2015
Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright © Editura Trei, 2019
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-0525-0

Prolog

Clădirea școlii arunca o umbră rece peste terenul de joacă pustiu. Soarele strălucea cu putere în spatele ei. Puținii trecători care ajungeau în dreptul umbrei aruncate de clădire își strângeau hainele în jurul trupului și grăbeau pasul până când ajungeau din nou în bătaia caldă a soarelui. Totul era nemișcat în afară, în schimb, pe terenurile școlii, un vânt înghețat sufla cu putere, trezind la viață leagănele atârinate într-un colț al terenului de joacă. Acestea se mișcau înainte și înapoi, ca și cum în ele stăteau niște copii invizibili. Copii plictisiți, precum Vaka. Însă frigul era parcă mai rău decât plictiseala. Îi înțepa obrajii și-o făcea să se simtă ca și cum ar fi avut înfipte ace în degetele de la picioare. Înghețase cu totul. Treptele reci amplificau senzația de frig, căci geaca cea nouă cu care era îmbrăcată nu era suficient de lungă ca s-o acopere și mai jos de talie. Acum își dorea să-și fi ascultat mama și s-o fi ales pe cea mai lungă, însă aceea era bleumarin și nu se asorta cu ce purta pe dedesubt; cea de pe ea, până la mijloc, era roșie.

Vaka își mută ghiozdanul prins la spate și se întreabă dacă n-ar fi mai bine să se așeze în bătaia soarelui. Acolo cel puțin îi va fi cald, cât va mai avea de așteptat — deși va fi tot singură, firește, și plictisită, căci tot nu va avea la ce să privească. Însă umbra proiectată de școală era atât de întinsă, încât, dacă ar ieși în afara ei, ar fi posibil ca tatăl ei să treacă iar pe-acolo și să n-o observe. Nu, mai bine să rămână în frig, decât să riște așa ceva.

Pe lângă ea trecu o mașină de aceeași culoare cu a tatălui ei, însă Vaka văzu că e alt model și o conduce altcineva, ceea ce-o dezamăgi foarte tare. Să fi uitat de ea? Era prima ei zi la școala cea nouă, așa că poate el a presupus că Vaka va veni pe jos, ca de obicei. Simți, pentru a suta oară, că i se face dor de vechea lor casă. Singurul lucru mai bun la noua lor casă era tocmai camera ei, care era mai mare și mult mai răcoroasă decât cea pe care o avusese în vechiul apartament. În rest, totul se schimbase în rău, inclusiv școala. Și copiii, mai ales. Nu cunoștea pe nimeni aici. În vechea ei clasă, cunoștea pe toată lumea, ba chiar știa și cum se numesc animalele de companie ale celorlalte fete. Iar acum, o mare de nume și de fețe noi i se învoldura în cap, împiedicând-o astfel să le rețină pe toate. Era la fel ca în cazul aceluia joc de stimulare a memoriei, pe care-l câștiga doar atunci când mama ei se străduia să-l piardă.

Vaka își trase nasul. Cât îi va lua tatălui ei să-și dea seama că a uitat de fată și că trebuie să vină s-o ia? Ridică privirea spre clădirea principală a școlii, sperând să zărească pe cineva cunoscut, însă ferestrele rămaseră întunecate și nimic nu se clinti de la locul său. O altă pală de vânt îi înțepă obrazii, făcând-o să se cutremure, înfrigurată. Se ridică în picioare și începu să urce treptele

de la intrare. Trebuie să fie înăuntru măcar un adult, cineva care să aibă un telefon de pe care să poată suna și ea pe careva. Însă ușa era încuiată. Ciocăni, dar degeaba; lemnul gros înăbușea orice zgomot. Coborî pumnul și rămase privind ușa masivă, sperând zadarnic că se va deschide. Nu se întâmplă nimic. La fel de bine s-ar fi putut așeza la loc, pe scări. Sperând, zadarnic, că treptele nu vor fi la fel de înghețate ca înainte.

Dar nu se mai gândi deloc la frig când se întoarse cu spatele la ușă. La capătul de jos al treptelor se afla o fată, o fată despre care Vaka știa că e în aceeași clasă cu ea. N-o auzise apropiindu-se. Poate că venise în vârful picioarelor până aici, deși Vaka nu-și putea închipui de ce ar vrea cineva să procedeze așa. Că doar nu avea de gând s-o muște, și nici dușmane nu erau. Nu se cunoșteau deloc, deși Vaka și-o aducea aminte foarte bine. Nici nu se putea altfel. Fetiței îi lipseau două degete: degetul mic și inelarul de la aceeași mână. Stătea în primul șir de bănci și părea foarte tăcută. La început, Vaka își închipuise că și pentru fetița aceea era prima zi în această școală, însă învățătoarea n-o prezentase celorlalți copii așa cum făcuse în cazul ei, așa că era exclusă această posibilitate. Când copiilor li se dăduse voie să vorbească între ei în timpul cursurilor, fetița nu rostise niciun cuvânt. În pauză, rămăsese deoparte, privind în gol, la fel ca Vaka mai înainte, pe trepte. Pe chipul ei nu tresărise niciun mușchi, nici măcar atunci când doi băieți începuseră să îngâne, cu răutate, un cântecel pentru bebeluși, despre care Vaka își amintea că i-l cânta bunica pe când era mică: „Degețel mic, degețel mic, unde ești? Inelar, inelar, unde ești?“. Vakăi i se păruse o răutate de neimaginat, însă ceilalți copii nici măcar nu băgaseră de seamă. În

final, își plecase privirea, neîndrăznind să intervină. La urma urmei, ea era cea nouă.

— E închis.

Fetița afișă un zâmbet timid, care dispăru la fel de iute pe cât apăruse — poate nu fusese decât o iluzie optică produsă de lumină — însă Vaka își zise în sinea ei că fetița are un chip foarte frumos.

— Întotdeauna se încuie ușa la sfârșitul orelor.

— Aha!

Vaka se mișcă de pe un picior pe altul, neștiind ce să mai spună. Nu se pricepuse niciodată să-și facă prieteni sau să discute cu persoane străine, și era pentru prima oară în ziua aceea când cineva încerca să o facă să iasă din carapace.

— Voiam să folosesc telefonul.

— Mai bine ai încerca să-l folosești pe cel din magazin. Nu e chiar departe.

Fata îi indică un loc aflat în josul străzii. Purta mănuși fără degete, pentru a-și ascunde mâna rănită.

Vaka înghiți în sec și răspunse cu greutate:

— N-am bani la mine.

Mama era cea care trebuia să-i dea bani de buzunar, în fiecare zi de vineri, însă uita întotdeauna. De obicei, nu conta, însă erau și zile în care, ca acum, chiar avea nevoie de bani. La fel cum tatăl ei uitase să vină s-o ia cu mașina. Adulții nu erau buni de nimic atunci când trebuiau să-și amintească diverse chestii.

— Aha, răspunse fetița, părând mâhnită. Nici eu n-am bani la mine.

Deschise gura, apoi se răzgândi și-o închise la loc. Spre deosebire de geaca Vakăi, care fusese cumpărată cu un număr mai mare, pentru a o încăpea și după ce va

mai crește, cea a fetei era mult prea strâmtă pentru ea; mânecile erau prea scurte și nici măcar nu putea să-și tragă fermoarul așa cum trebuie. Pe cap n-avea căciulă, iar părul încălțit îi era suflat de vânt. În ciuda vremii uscate, în picioare purta o pereche de cizme uzate și vechi. Prin contrast cu cizmele, mănușile păreau noi și curate.

— E-n regulă. Voi aștepta.

Vaka încercă să surâdă, dar nu izbuti. Era greu să aștepti așa, fără să știi nimic sigur. Îi era frig și foame. Dacă tatăl ei ar fi venit la timp, acum ar fi stat deja la căldură, în bucătărie, savurând o felie de pâine prăjită. Pe limbă simțea deja gustul de unt și gem, ceea ce-i amplifică senzația de foame.

Fetița își muta greutatea de pe un picior pe altul.

— Vrei să aștept cu tine?

Nu o privi pe Vaka în timp ce-i puneă întrebarea, ci se uită într-o parte, spre terenul de joacă pustiu.

— Pot sta, dacă vrei.

Vaka n-avea ce răspuns să-i dea. Avea să-i fie mai bine sau mai rău decât acum? Trebuia să aleagă între a sta singură și să răcească sau a găsi un subiect de discuție cu această fată, căreia nu-i știa nici măcar numele. Și totuși, deși avea doar opt ani, Vaka știa că nu există decât un singur răspuns corect la anumite întrebări.

— Da, chiar te rog! Dacă vrei și tu.

Când își răsuci capul spre ea, cu un surâs larg pe chip, adăugă:

— Dar va trebui să plec de îndată ce va apărea tatăl meu.

Surâsul se șterse cu totul de pe chipul fetei, locul său fiind iar luat de acea expresie goală.

— Da, sigur.

Aducându-și aminte de modul în care fata fusese necăjită de acei băieți, Vaka încercă să-i mai îndulcească din amărăciune.

— Poate că te-ar putea duce și pe tine cu mașina acasă?

Regretă întrebarea chiar în clipa în care-i ieși pe gură; de multe ori își auzea părinții discutând dimineța despre prețul benzinei. Nu voia să-și roage tatăl să facă un ocol de câțiva kilometri, mai ales că acum rămăseseră cam fără bani, după ce-și cumpăraseră un nou apartament.

— Casa ta e departe?

— Nu. E chiar acolo, indică fetița în direcția școlii, referindu-se probabil la șirul de case pe care Vaka îl zărise când se aventurase în spatele clădirii, într-o pauză.

Casele respective erau despărțite de școală de un gard înalt, dincolo de care se adunaseră adevărate mormane de gunoaie: ambalaje rupte și decolorate; bucăți de hârtie; pungii de plastic și frunze uscate. Vaka nu suporta gunoiul aruncat aiurea; era un lucru dezgustător, dar pentru că acolo nu mai era nevoie să audă cântecul plin de cruzime al băieților, ea mersese până la gard și rămăsese acolo, ignorând gunoaiele.

Privise cu atenție casele, mulțumindu-le în gând părinților că nu cumpăraseră una dintre ele. Arătau la fel de dărăpănate și de precare ca gardul; vopseaua era scorjită, iar grădinile păreau adevărate jungle. Zărise un grătar vechi și ruginit, ce se ițea dintre niște buruieni înalte; arăta de parcă bălăriile creșteau direct din grilajul pe care se punea carnea. La ferestrele pline de praf atârnav draperii strâmbe și jerpelite. În unele cazuri, în geamuri atârnav chiar și pături; în altele, ziare vechi sau bucăți de carton. Tulburată din cauza priveliștii, Vaka se

întorsese înapoi la copii, care continuau să se comporte ca și cum ea nici n-ar fi existat.

Avea și strada aia totuși un avantaj: era situată aproape de școală. Poate că ar putea folosi telefonul fetei? Nu i-ar lua decât câteva minute să meargă până acolo, iar tatăl ei n-ar avea timp să se îndepărteze prea mult dacă ar sosi cât timp ar fi ea plecată. Reușind să-și adune curajul, Vaka o întrebă:

— Hei, n-aș putea folosi telefonul tău de acasă?

Rămase descumpănită de expresia înfricoșată a fetei care îi întâmpină cererea.

— Acasă la mine?

Fetița înghiți în sec și coborî privirea. Uitându-se fix la mânuși, începu să-și facă de lucru cu mâna rănită.

— N-ar trebui să așteptăm aici? Tatăl tău ar trebui să ajungă în curând.

— Da, poate că așa ar fi mai bine.

Vaka își mișcă iar ghiozdanul. I se părea că-i atârână din ce în ce mai greu pe umeri, ca și cum de el erau agățate, tot mai lungi, toate minutele de când aștepta.

— Dacă aș putea folosi telefonul tău, poate că, mai încolo, ai putea veni pe la mine să ne jucăm împreună.

Vaka bănuia că fetița ar fi fost recunoscătoare pentru o scuză de-a ieși pe-afară, dacă locuia într-una dintre acele case oribile. Poate că tocmai de aceea reacționase atât de ciudat la cererea Vakăi. Poate că nu voia să-i vadă nimeni camera.

Fetița părea că nu reușește să găsească un răspuns potrivit.

— Bine. Dar va trebui să te miști foarte repede. Și cu condiția ca după aceea să mergem și să ne jucăm la tine. Dar nu trebuie să faci niciun zgomot. Cred că doarme tati.

Vaka încuviință din cap, foarte mulțumită de acest rezultat, dar, mai ales, pentru că se împrietenise cu cineva din clasa ei. Firește că ar fi preferat să fie prietenă cu celelalte fete, ceva mai populare, dar acestea o întâmpinaseră cu răceală, lăsând impresia că nu mai au nevoie de amice. Poate că-n cele din urmă se va dovedi că fata asta e chiar în regulă, în ciuda acelor degete lipsă. Ea, cel puțin, nu era răutăcioasă.

Dar, în timp ce mergeau una lângă alta, Vaka începu să aibă îndoieli. Aducându-și aminte de casele dărăpănate, începu brusc să șovăie, întrebându-se, în sinea ei, dacă e o idee bună să intre în vreuna dintre ele. Își zise că mai bine ar rămâne afară, pe treptele înghețate. Dar era prea târziu. Deja lăsaseră în urmă terenul școlii și se apropiau de casele scăldate acum de razele soarelui.

Și totuși, în loc să se mai încălzească, Vakăi i se făcea din ce în ce mai frig.

Se gândi, în zadar, la o scuză de-a se întoarce, fără ca totuși să-i rănească sentimentele fetei. Noua ei prietenă rămânea tăcută, părând la fel de conștientă că fiecare nou pas le aducea mai aproape de destinație. Nu schimbară nicio vorbă până ce nu se treziră amândouă pe pavajul crăpat din fața uneia dintre case. Vaka își plimbă privirea de-a lungul fațadei, atentă ca nu cumva fata să vadă gestul pe care-l făcea. Părea a fi cea mai dărăpănată casă de pe toată strada.

Avea două niveluri și era îmbrăcată în fier corodat și ruginit, care nu mai văzuse vreun strat nou de vopsea de ani buni. Gazonul din fața casei era la fel de neîngrijit precum cele pe care le observase Vaka de dimineață. O tricicletă la fel de ruginită precum casa însăși zăcea căzută pe o parte printre pădii și scânteiute înconjurată de

boschete pricăjite. Aproape toate ferestrele erau crăpate și nimeni nu se deranjase să atârne niște draperii mai de Doamne-ajută măcar la ferestrele ce dădeau în stradă. Și, de parcă nu era suficient, ușa din față atârna strâmb în balamale. Aerul din jurul acestui loc părea malefic.

Vaka își storcea degeaba creierii în căutarea unui motiv plauzibil pentru a se întoarce, până nu era prea târziu. Fata o privi cu tristețe și-i zise:

— Haide. Asta e casa mea. Să nu faci niciun zgomot și să te miști repede. Apoi vom putea merge acasă la tine. Nu te-ai răzgândit, da?

Nerăbdarea din ochii lipsiți de culoare ai fetei nu-i dădu de ales Vakăi și-o făcu să încuviințeze.

Mergea în spatele fetei, având senzația că ghiozdanul îi era plin cu pietre și că inima îi bătea năvalnic în piept. Fiecare pas era un adevărat chin. Se simțea ca de fiecare dată când făcea câte ceva despre care știa că avea să ducă la un rezultat prost. De pildă, atunci când părinții ei organizaseră o petrecere și ea încercase să care prea multe farfurii odată în momentul aranjării mesei. În clipa în care ridicase teancul, își dăduse seama că e prea greu pentru ea, însă tot îl ridicase. Și spărsese toate farfuriile. Exact la fel se simțea și acum.

Fata se opri, nemișcată, cu mâna pe clanță.

— Haide. Adu-ți aminte, trebuie să te miști repede.

Cuvintele erau abia șoptite, de parcă înăuntru stătea un monstru la pândă, care nu trebuia să știe că ele sunt chiar dincolo de ușă.

Vaka încuviință în semn că a priceput și mai făcu un ultim pas, apropiindu-se de ușă. În clipa următoare, era deja în casă. Lăsase soarele în urmă și intrase în umbră. Fu întâmpinată de un iz stătut de țigară și de un miros

acru, care-o făcuse să strâmbe din nas. Fata închise ușa, iar întunericul din casă deveni și mai pătrunzător. Dar poate că era mai bine așa. Ar fi putut ascunde mizeria dinăuntru, iar fata n-ar mai fi nevoită să vadă expresia de dezgust de pe chipul Vakăi.

— Telefonul e sus. Hai cu mine, șopti fata, aproape prea încet ca să poată fi auzită.

În timp ce ochii i se obișnuiau cu semiîntunericul, Vaka observă că fetița tot arunca priviri în dreapta și-n stânga. Îi făcu nervoasă un semn când Vaka nu reacționă imediat. Își scoase geaca și doar o mănușă dintre cele două.

Vaka își smulse cu greu privirea de la mănușa care-i ascundea degetele lipsă și păși, îngrijorată, în hol. În același timp, auzi scârțâitul scos de podeaua de deasupra lor. Fata smuci brusc din cap, privind în sus. Chipul îi era răvășit de teroare.

Vaka înțepeni și simți că i se încing ochii, ca și cum era pe cale să izbucnească în lacrimi. Ce căuta aici? Scoase un gemăt slab, greu de perceput de o ureche normală, în ciuda lipsei oricărui zgomot din casă. Era o greșeală îngrozitoare. Mai gravă decât cea cu farfuriile. Sufocată de panică, nici măcar nu putea gândi. Singurul lucru din mintea ei era că nici măcar nu știa cum o cheamă pe fată.

Poliția din Hafnarfjörður¹ a lansat un apel pentru găsirea unei fetițe dispărute. Vaka Orradóttir, în vârstă de opt ani, a fost văzută ultima oară în jurul orei trei după-amiază, în timp ce ieșea din școala din Hafnarfjörður, pentru a se întoarce acasă. Este descrisă ca fiind mică de statură și slabă,

¹ Oraș portuar situat la zece kilometri sud de Reykjavík, al treilea ca mărime al Islandei. (N.tr.)

cu păr castaniu-deschis până la umeri, este îmbrăcată cu o geacă din fâș roșie, lungă până în talie, o pereche de blugi, pe cap are o căciulă din lână roșie, iar în picioare o pereche de adidași roz. Se presupune că Vaka s-ar afla în zonă. Oricine poate oferi informații despre ea este rugat să contacteze poliția din Hafnarfjörður, la numărul 525.3300.

2016

Capitolul 1

Huldar lăasă teancul de fotocopii să cadă pe birou. În afară de câteva căni de cafea goale, de diferite forme și mărimi, pe birou nu se mai afla nimic altceva. În ultima vreme, singurele însărcinări pe care le primea erau cele pe care nimeni altcineva de la Investigații Criminale nu le dorea, așa cum era treaba asta cu școala. Probabil că nu era decât încă o glumă de-a polițiștilor din secție, la fel cum era considerat și el acum — managerul de departament căzut în dizgrație. Acum lucra din nou în spațiul deschis în care lucrase și înainte, de unde abia dacă-și zărea fostul birou.

Avea grijă să nu privească niciodată în acea direcție. El personal nu se arăta deosebit de afectat de prăbușirea abruptă pe scara profesională; problema era cu foștii săi subalterni, care-l tratau de parcă suferea de vreo boală contagioasă gravă, lucru care chiar îl afecta. La început, crezuse că relațiile sale cu colegii de muncă vor redeveni la fel ca înainte de efemera sa avansare, însă era clar că se înșelase amarnic. Toți tăceau când se apropia de ei și apoi începeau să șușotească atunci când se îndepărta, un lucru absolut de nesuportat, care de multe ori îl făcea să-și dorească să fie din nou promovat.